

DYSCALCULIEPROTOCOL

Beekdal Lyceum

26-09-2017

Auteur: Martin Jager

Inhoudsopgave

1. Signalering en diagnose	3
2. Dyscalculieverklaring	4
3. Mogelijke faciliteiten	4
4. Examen	5
5. Communicatie in de school	5
6. Wat verwachten wij van de leerling?	5
7. Websites voor meer informatie:	5

Inleiding

Het Beekdal Lyceum zet in op het zo optimaal mogelijk maken van de leeromgeving van leerlingen. Vandaar dat in dit document omschreven wordt hoe we willen omgaan met leerlingen met dyscalculie. In de begeleiding van leerlingen met dyscalculie zal worden ingezet op compenserende en dispenserende maatregelen en op zelfstandig en gemotiveerd kunnen werken van de leerling met dyscalculie. In dit protocol staat vermeld wat de leerling met dyscalculie van de school mag verwachten en wat de school van de leerling mag verwachten.

Dyscalculie

Er zijn verschillende definities van dyscalculie. In dit protocol wordt de definitie gehanteerd zoals die door de Stichting Balansⁱ gebruikt wordt:

Dyscalculie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het rekenen.

Dyscalculie betekent letterlijk 'niet kunnen berekenen'. Het is net als bij dyslexie in feite een andere term voor ernstige en hardnekkige problemen bij het aanleren van bepaalde schoolse vaardigheden, die niet worden veroorzaakt door een gebrek aan intelligentie of te weinig onderwijs. Bij dyscalculie gaat het om ernstige en hardnekkige problemen met het leren en vlot/accuraat oproepen/toepassen van rekenwiskundekennis (feiten/afspraken).

In het voortgezet onderwijs blijven leerlingen met dyscalculie vaak bepaalde hardnekkige problemen houden. Signalen op de middelbare-schoollleeftijd zijn onder andere:

- Veel problemen met breuken, decimalen, percentages, de waarde van getallen, meten en schatten
- Een langzaam rekentempo en veel moeite met hoofdrekenen als gevolg van het niet voldoende geautomatiseerd beheersen van de basissommen zoals de tafels
- Moeite met het uitspreken en de getalwaarde van grotere en complexe getallen zoals getallen met decimale cijfers
- Moeite met het onthouden van rekenbegrippen (bijvoorbeeld 'kwadraat', rekenregels (zoals het vereenvoudigen van breuken) en symbolen (zoals $\times 2$)
- Visueel-ruimtelijke problemen die zich bijvoorbeeld voordoen bij het werken met tabellen en kaarten
- Niet vlot kunnen omgaan met geld en dus niet vlot kunnen betalen bij de kassa
- Moeite blijven houden met klokkijken en daardoor bijvoorbeeld niet snel genoeg vertrektijden op het station kunnen lezen

Niet al deze problemen doen zich (in gelijke mate) bij alle leerlingen voor. Uit gedegen diagnostisch onderzoek door een erkend deskundige (gekwalificeerd gedragswetenschapper te weten: NIP kinder- en jeugdpsycholoog, de NVO-orthopedagoog – Generalist, de Gezondheidszorgpsycholoog – Wet BIG) wordt duidelijk welke problemen dyscalculische leerlingen ervaren. Een degelijke diagnose gaat altijd gepaard met een handelingsgericht advies, opgesteld door een deskundige, zodat duidelijk is op welke wijze de desbetreffende leerling geholpen kan worden.

1. Signalering en diagnose

In sommige gevallen is bekend welke brugklasleerlingen last hebben van dyscalculie; de diagnose is al op de basisschool gesteld. Op het Beekdal Lyceum wordt in de tweede klas een selectie van leerlingen gemaakt die in het eerste leerjaar moeite ondervonden met rekenen. Deze leerlingen komen dan in aanmerking voor steunles rekenen. Wanneer deze steunles geen resultaat opleveren is het raadzaam om te bekijken of er een onderzoek naar dyscalculie gedaan moet worden. Dit gebeurt dan in overleg met de zorgcoördinator. Het laten afnemen van dit onderzoek gebeurt onder verantwoordelijkheid van de ouders.

2. Dyscalculieverklaring

Wanneer eenmaal door een erkende deskundige de diagnose dyscalculie is gesteld, krijgt de leerling van dit bureau een dyscalculieverklaring. Deze verklaring is noodzakelijk om in aanmerking te komen voor de wettelijke (examen)faciliteiten die er voor dyscalculische leerlingen zijn.

Bij de dyscalculieverklaring horen aanbevelingen die de leerling helpen beter met de dyscalculie om te gaan. Deze aanbevelingen verschillen per leerling, omdat niet alle dyscalculische leerlingen behoefte hebben aan dezelfde compensaties/ dispensaties.

Op het Beekdal Lyceum willen wij aansluiten op de aanbevelingen die vallen onder de verantwoordelijkheid van de school.

Het gebruik van bepaalde hulpmiddelen zoals laptop, rekenmachine en of formule blad is in sommige gevallen toegestaan. Het gebruik hiervan gaat altijd in overleg met de vakdocent, mentor en dyscalculiecoach en afspraken hierover worden vastgelegd in Magister en de leerling krijgt een pas waarop staat waar de leerling recht op heeft. Het aanschaffen van hulpmiddelen valt onder de verantwoordelijkheid van de ouders.

3. Mogelijke faciliteiten

- Extra tijd voor toetsen bij het vak wiskunde, natuurkunde, scheikunde, M&O en economie: bij 50 minuten 10 min; bij 75 minuten 15; bij 100 minuten 20; bij 150 minuten 30 minuten.
- Bij het eindexamen rekenen komen de leerlingen in aanmerking voor de aangepaste rekentoets. (Mits deze leerling en de school een gezamenlijke inspanning zijn aangegaan. De leerling heeft de rekensteunles moeten volgen.)
- Bij de aangepaste rekentoets is het gebruik van de rekenmachine bij alle opdrachten toegestaan en krijgt de leerling bovendien een hulp-blad.
- Bij de andere eindexamens mag de leerling altijd gebruik maken van een rekenmachine, een hulpblad is hierbij niet toegestaan.
- Alle toetsen worden afgenomen met Sans lettertype, lettergrootte 12 (bv: Arial, Verdana, Comic Sans)

4. Examen

Leerlingen die in het bezit zijn van een dyscalculieverklaring komen op grond van artikel 55 van het Eindexamenbesluit in aanmerking voor een verlenging van de examentijd bij het centraal schriftelijk examen van 30 minuten, bij het vak wiskunde, natuurkunde, scheikunde, M&O en economie. Op basis van dit artikel kunnen ook andere aanpassingen worden aangevraagd, mits deze aansluiten bij de begeleidingsadviezen uit de deskundigenverklaring.

5. Communicatie in de school

De docenten krijgen via de mentor informatie over de leerlingen met dyscalculie.

6. Wat verwachten wij van de leerling?

De leerling is er verantwoordelijk voor om zijn of haar dyscalculiepasje bij zich te hebben en deze tijdens toetsmomenten te laten zien aan de docent.

De leerling zoekt contact met de rekendocent wanneer er behoefte is aan advies of ondersteuning.

7. Websites voor meer informatie:

www.balansdigitaal.nl/stoornissen/dyscalculie

www.masterplandyscalculie.nl

www.steunpunttaalenrekenenvo.nl
